

Hoorcollege 6A, 09-10-2018, Atrocity crimes: geweld, genocide en oorlogscriminaliteit

Lange tijd had de criminaliteit geen of weinig aandacht voor ‘grote delicten’ als geweld, genocide en oorlogscriminaliteit. Deze typen delicten worden ook wel *atrocities* genoemd. Na de tweede wereldoorlog veranderde er verschillende dingen in de samenleving. Zo werd de Verenigde Naties opgericht. Ook werd de term ‘internationale misdrijven’ opgericht. Dit zijn misdrijven tegen de menselijkheid: oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid en genocide. De internationale misdrijven werden strafbaar gesteld door internationale strafrechttribunalen. Voorbeelden van deze internationale misdrijven zijn bijvoorbeeld het geweld van ISIS en de genocide in Srebrenica.

Kenmerken van internationale misdrijven

Ten eerste moet het gaan om **extreem en structureel geweld**. Ook is het een **manifestatie van collectief geweld** wat inhoudt dat er veel mensen bij betrokken zijn. Er zijn **grote aantallen slachtoffers** en de **staat** is vaak betrokken bij de misdrijven. Dit is bij gewone misdrijven niet het geval, waar de staat de misdrijven juist probeert te voorkomen. Bij internationale misdrijven is er juist vaak sprake van de zogenaamde *state crimes*, waar de staat bij is betrokken. Dit is geen vereiste, maar is wel vaak het geval. Daarom wordt het ook wel **stelselcriminaliteit** genoemd.

Verklaring van deze vormen van geweld

Oorspronkelijk werden internationale misdrijven vaak verklaard door te denken dat de daders geestelijk gestoorden, sadisten of mensen met een crimineel verleden waren. Door onderzoek bleek dat dit niet mogelijk was, aangezien er zo veel mensen bij betrokken waren dat dit niet allemaal geestelijk gestoorden konden zijn.

Adolf Eichmann was het hoofd van transport in nazi-Duitsland. Hij had daarmee een cruciale rol in de genocide en het beeld ontstond dat hij een monster moest zijn. Tijdens het proces waren veel mensen verbaasd dat hij zo’n ‘normale’ man bleek te zijn. Onderzoekster Hannah Arendt kwam tot de conclusie dat Eichmann geen monster of geestelijk gestoorde was, maar slachtoffer was geworden van de **banaliteit van het kwaad**. Hij was ontzettend gedreven door gehoorzaamheid en loyalisme en volgde daarom ieder bevel op. Hij was het prototype van de **bureaucraat** door het onderzoekswerk van de genocide te verrichten. Eichmann voerde constant aan dat hij enkel bevelen had opgevolgd.

Stanly Milgrim bedacht het **Milgram Experiment** waar hij proefpersonen schokken liet uitdelen aan een leerling die het verkeerde antwoord op een vraag gaf. Iedere keer dat de leerling het verkeerde antwoord gaf, werd het voltage van de schok verhoogd. In werkelijkheid kreeg de leerling de schok niet, maar dit wist de proefpersoon niet. Twee derde van de proefpersonen ging door tot het maximale voltage dat gegeven kon worden. Hierdoor bewees Milgram dat veel ‘normale’ burgers in staat zijn tot het plegen van onmenselijke dingen enkel door bevelen op te volgen. De proefpersonen voelen een enorme druk om deze bevelen op te volgen, waardoor het geen kwestie was van sadisme. Cruciaal in het experiment was de **graduele betrokkenheid**. Op een gegeven moment begonnen de proefpersonen te twijfelen, maar de twijfel maakt dat ze doorgaan aangezien de verantwoordelijkheid werd afgeschoven op de leider van het experiment.

Wie zijn de daders?

Het gedrag van een individu kan niet zonder de context worden bekeken. Massaal geweld bestaat uit een **politieke context**, een **ideologische context** en een **institutionele context**. De vormen van geweld vinden alleen maar plaats bij een **politiiek conflict** met een **ideologisch conflict** dat de gedragingen rechtvaardigt. Bovendien opereren alle daders binnen een groep of een staatsapparaat: de **institutionele context**. Deze mensen leren eerder om te gehoorzamen. Hierdoor vindt een grote **druk** plaats op de daders, waardoor de daders de bevelen opvolgen.

Bijna alle daders die meewerkten aan internationale misdrijven vertoonden de eerste keer een grote vorm van **medelijden** met het slachtoffer. Daarna treedt een vorm van **cognitieve dissonantie** op waar je met je eigen handelen geconfronteerd wordt en dit handelen niet overeenkomt met je zelfbeeld. Veel daders gaan daardoor het gedrag **rechtvaardigen**. Hoe extremer de fout en de drang is, hoe vaker mensen het gedrag rechtvaardigen. Het probleem ontstaat dat men daarna in deze rechtvaardiging gaat geloven en deze gevoelens kan onderdrukken. Dit wordt de *continuum of destructiveness* genoemd. Uiteindelijk, na veel rechtvaardiging, is de mens tot alles in staat aangezien de daders het goede willen doen. Ook de **kracht van de sociale context** speelt een rol. Daders willen niet als lafaards worden gezien. Dit is een voorbeeld van een zeer vergaande excuses.

Crime of obedience

Internationale misdrijven zijn vaak *crimes of obedience*. Dit zijn delicten die gepleegd worden als antwoord op een bevel van een autoriteit. De staat is er vaak bij betrokken en er vindt een omkering plaats van normen en waarden. Veel gewone mensen verkeren in buitengewone omstandigheden die gedreven zijn door gehoorzaamheid en conformisme. Dit in tegenstelling tot de normale criminaliteit, waar daders juist de regels overtreden. Bij de bovenstaande misdrijven gold daarentegen dat normale mensen de regels van de buitengewone omstandigheden wilden opvolgen. Dit zorgt ervoor dat de vraag ontstaat of internationale misdrijven andere vormen van criminaliteit zijn met andere type daders.

War on Terror

Na 9/11 ontstond een enorme paniek in de VS aangezien het land de aanslag absoluut niet zag aankomen. Er was een grote angst voor de onbekende vijand, waardoor de zogenaamde *War on Terror* werd uitgeroepen. Dit was een poging om volgende aanslagen te voorkomen. Er werden invallen gedaan in Afghanistan en Irak en de militaire basis Guantanamo Bay werd in gebruik genomen. De VS bracht alle terreurverdachten naar deze basis. De bevoegdheden van het leger en de politie werden uitbereid en de wet werd opgerekt. De 1%-doctrine werd in het leven geroepen, waarmee bedoeld werd dat er al opgetreden mocht worden bij een minimale kans van verdenking.

De staat ging allerlei middelen gebruiken om terreur te bestrijden door verschillende **politieke middelen**. Zo werd een beroep gedaan op een oorlogssituatie waardoor het oorlogsrecht ging gelden. Door het oorlogsrecht konden mensen sneller gevangengenomen worden. Ook werd de definitie van **foltering** restrictief geïnterpreteerd. Er was enkel sprake van foltering als iemand zo veel pijn had dat dit vergeleken kon worden met orgaan-falen. Aangezien Guantanamo Bay geen Amerikaans grondgebied was, gaf de VS aan dat de mensenrechten niet golden.

Abu Ghraib

Na het binnenvallen van Irak werd de gevangenis Abu Ghraib in gebruik genomen. Willekeurig werden mensen gevangengenomen, waaronder mensen die niets met terreur te maken hadden. Tijdens de nachtdiensten werden veel gevangenen mishandeld en uitgelachen in de hoop om de verdachten minder

weerbaar te maken tijdens verhoren. Dit is enkele jaren gebeurd, tot een soldaat foto's binnen de gevangenis maakte die gepubliceerd werden.

Minister Rhumsfeld bleek toestemming gegeven te hebben voor verschillende vormen van de mishandeling, zoals het onthouden van slaap en sensorische deprivatie. Al deze methoden zijn duidelijk in strijd met het internationale recht. De uitvoerders, bijvoorbeeld het gevangenispersoneel, gaf aan de bevelen enkel uit te voeren.

Criminologische theorieën als verklaring

Een theorie die gebruikt kan worden als verklaring van de bovenstaande gebeurtenissen is de theorie van **angst**. Men dacht dat men een gebrek had aan legitieme middelen en om terrorisme te bestrijden werden daarom illegitieme middelen gebruikt.

Ook **neutralisatietechnieken** werden gebruikt. President Bush ontkende verantwoordelijkheid, schade en slachtoffers door te zeggen dat hij slechts de veroordelaars veroordeelde. Ook deed hij een beroep op hogere plichten.

Tot slot kan het model van **motivatie, gelegenheid en gebrek aan controle** als theorie worden gebruikt. Dit werd gebruikt door de **regering**. De motivatie was het voorkomen van terroristische aanslagen. De gelegenheid was het gebruik van politieke macht. Het gebrek aan controle kwam door soevereiniteit. Ook werd het model gebruikt door de **organisatie**, waar de motivatie was om informatie te vergaren, door middel van legitimering van illegitieme methoden. Dit werd mogelijk gemaakt door een gebrek aan heldere regels. Tot slot kan het model worden gebruikt bij het gevangenispersoneel. De motivatie voor hun was om het werk goed te doen, door bevelen op te volgen en dit was mogelijk door een gebrek aan controle.

Een lastige vraag is de vraag wie de **echte daders** zijn. Enkele mensen voeren aan dat de top van de VS de daders zijn, zoals Bush en Rhumsfeld. Anderen voeren juist aan dat het gevangenispersoneel als echte dader gezien kan worden, aangezien zij de handelingen uitvoerden. Uiteindelijk is veel gevangenispersoneel veroordeeld, terwijl een topman die opdracht gaf om de gevangenen te mishandelen bevorderd is tot militaire leider.

De vraag bestaat nog steeds of deze vormen van criminaliteit anders zijn dan de reguliere criminaliteit. Belangrijk is om te beseffen dat de **staat** vaak betrokken is bij deze delicten, waardoor een **state crime** ontstaat. Ten tweede worden deze misdrijven betiteld als **politieke** en **ideologische misdrijven**. Ten derde speelt **gehoorzaamheid** en **conformisme** een grote rol bij de daders. Dit in tegenstelling tot gewone criminaliteit, waar vaak het **schenden van regels** voorop staat en altijd gesproken wordt van **deviant gedrag**. Tot slot kan desondanks wel gezegd worden dat de criminologische theorieën als **neutralisatietheorieën** en **opportunisme** ook een rol spelen bij *state crimes*.

Hoorcollege 6B, 11-10-2018, Radicalisering van Moslimjongeren in Nederland

Achtergrond

De moord op Theo van Gogh werd gepleegd door Mohammed B. De stemming na de moord werd beschreven als een geschokte samenleving en veel burgers keerden zich tegen de Islam aangezien de dader aangaf de daad namens de Jihad te hebben gepleegd. Sindsdien zijn veel zorgen ontstaan over de terugkeer van geradicaliseerde jongeren aangezien zij vecht- en wapenervaring hebben, ambassadeur voor jihadisme zijn en over kunnen gaan tot terroristische daden.

Radicalisme en extremisme

Radicalisme is een ernstige onvrede met de samenleving en een utopie hoe het anders zou kunnen. **Extremisme** is de opvatting en gedraging die tegenover de democratische opvatting staat. Geweld wordt gezien als een legitiem middel.

Radicalisme en extremisme is een gedachtegoed, een houding. Het is een **proces**, waardoor er een groei is in het gedachtegoed. In het proces neemt de bereidheid van dit gedachtegoed toe en verliest de individu het vertrouwen in de democratie. Dit is het proces van **delegitimering** en **vervreemding** van de maatschappij.

De snelheid waarmee het proces van vervreemding verloopt is afhankelijk van verschillende factoren. Een factor is de **betrokkene zelf**. De radicalisering kan sneller gaan verlopen wanneer de betrokkene minder betrokken is bij de maatschappij. Gebrek aan **maatschappelijke verbondenheid** is een **noodzakelijke voorwaarde** voor radicalisering, maar niet voldoende om het te verklaren.

Wie radicaliseren?

Een beschrijving van de daders is vaak tweede of derde generatie immigranten uit Noord-Afrika. Op het eerste gezicht zijn zij goed geïntegreerd maar wel vaak wonende in de buitenwijken. Ze hebben een bepaalde verwachting van het westen, maar tegelijkertijd ook een teleurstelling aangezien ze wel dingen willen bereiken, maar dit niet altijd lukt. Dit is de **integratieparadox**. Hierdoor krijgen ze ene gevoel van **sociale uitsluiting**, **onrecht** en **woede**. Door met de toegestane middelen niet de juiste doelen te kunnen bereiken, gaat men andere middelen zoeken om dit doel wel te bereiken en deze doelen zijn niet altijd legitiem.

Waarom en waardoor radicaliseren jongeren?

Jongeren hebben behoefte aan **rechtvaardigheid**. Ze hebben het gevoel er niet echt bij te horen als gevolg van buitensluiting en discriminatie. Ook hebben de jongeren behoefte aan **zingeving**. Ze zijn zoekende naar antwoorden over hun geloof. Tot slot hebben ze behoefte aan **binding**. De jongeren hebben minder binding in de Nederlandse samenleving dan Nederlandse jongeren, maar ook minder binding met hun ouders aangezien die vaak andere levensopvattingen hebben. Hierdoor zoeken de jongeren een sociale groep gelijken op.

Hoe verloopt radicalisering?

Radicalisering is een proces waar het **vertrouwen** in de samenleving en de overheid geleidelijk afneemt. Vaak is er sprake van een conflict met de overheid en **vertrouwensbreuk** tegenover de overheid. Na loop van tijd ontstaat een **legitimiteitsconflict**, wat uitmondt in een **legitimiteitscrisis**. Het wantrouwen in de politieke orde begon tegen enkele personen, maar groeit naar een wantrouwen in vrijwel de gehele maatschappij. Hierbij komt dat de kritiek op de maatschappij gepaard gaat met het feit dat de radicalen

zichzelf beginnen te beschouwen als strijders. De vierde fase is het ontstaan van **extremisme** waar de bereidheid bestaat tot het begaan van delicten.

Het radicaliseringsproces is geen vloeiende beweging, maar eerder een trap. Mensen hoeven niet naar de bovenste trede van extremisme, maar kunnen ook een stap terugnemen. Over radicalisering bestaan drie verschillende dimensies. Ten eerste de **religieuze**. Deze dimensie betreft de behoefte aan zingeving en het geloof spoort aan om twijfels te hebben aan de maatschappij. De Islam karakteriseert de religieuze dimensie. Ten tweede de **sociaal-culturele**. De jongeren hebben behoefte aan sociale binding. Veel jongeren waren leden van jeugdgroepen waar jongeren radicaal waren, en zijn toen pas zelf geradicaliseerd. Ten derde de **politieke**. Men heeft het idee dat de Islam niet wordt geaccepteerd in de maatschappij en vindt daarom dat er een gebrek bestaat aan rechtvaardigheid. Hierdoor ontstaat een gevoel van deprivatie.

De drie dimensies komen op een gegeven moment bij elkaar. De **kern** van de radicalisering is niet de religieuze, maar de politieke dimensie. Er bestaat teleurstelling en frustratie in de maatschappij en dit kenmerkt de verwijdering van de samenleving. De jongeren vinden vaak dat zij niet geaccepteerd worden in de maatschappij en dat de maatschappij er niets aan doet om dit te veranderen.